

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ
EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10 SZÁM
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lel, rendszeres tagdíja évi 200 lel, kisgazdák, gazdatisztek és gazd. alk. részére 150 lel. A tagok az Erdélyi Gazdát 150 lel pótdíj ellenében kapják.

A lapfelfigyelő bizottság felfigyelése mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 400 lel Negyed évre 100 lel
Fél évre 200 lel Egyes szám 8 lel

Szemle.

A kisgazdák termésének megjavítása.

Szükségtelen, hogy a statisztikai évkönyveket vizsgáljuk, mert enélkül is megállapíthatjuk már a falu határában, hogy a falusi kisgazdák termés átlaga 20-50 %-kal alacsonyabb mint a nagyobb szakismeretekkel és tőkével bíró termelők. Ezek az alacsony termésátlagok országos termésátlagunkat is nagy mértékben lerontják. A kisbirtokosok alacsony terméshozama miatt több millió métermázsa gabonával kevesebb terem, mint teremne akkor, ha a kisgazdák is ép oly belterjesen kezelnék földjeiket, mint a nagyobb gazdaságok. E hiányzó gabonamennyiség pénzben kifejezve milliárdokra megy, amelyeket a kisgazdák termésátlagának megjavításával csökkenteni lehetne, a kisgazdák teherbíró képessége viszont ezáltal emelkednék. A termésátlagok emelése állami érdek lévén, a kormányknak volna feladata, hogy e téren céltudatos munkához lásson egyrészt a nemesített vetőmagvak termelésének fejlesztése, értékesítésének megkönnyítése és elősegítése által, másrészt műtrágyahitelek nyújtása által. Alig van Romániában 1000 olyan község, ahol a műtrágyát rendszeresen használják. A háború előtt vármegyénként 10 waggon műtrágyát osztottak ki ingyen kísérleti célokra a műtrágyázás iránt érdeklődő gazdák között. És alig volt község, amelyben, ha már egyszer kísérleteket folytattak, ne akadt volna egy-két gazda, aki rendszeresítette gazdaságában a műtrágya használatát és ezáltal nemcsak a maga, hanem a köz javára is emelte földjének terméshozamát. A mezőgazdasági kamaráknak igen szép hivatása lenne a kérdésnek megfelelő módon való propagálása.

Az ideai heremagtermés értékesítése.

Az előző évek heremagértékesítési viszonyai keserű emléket hagytak vissza a gazdák lelkében. Az idén már ismét ott tartunk, hogy az exportcégek már meg is kezdték az előkészületeket az ideai minimális termés összevásárlására. Az előkészületek terén első lépés volt a artell megalkakítása. E téren a tárgyalások már előrehaladott stádiumban vannak és kb. azok a cégek fognak kartellbe lépni, akik a tavalyis benne voltak. Az erd. heremag a legkeresettebb egész

Európában és így egy cég sem akar az ideai rossz évben sem kimaradni a vevők sorából. Az idén maximum 200—250 waggon heremagot exportálhatunk mindössze. Tekintettel arra, hogy a termés oly gyenge, a tavalyinál jóval magasabb árakat kellene elérni. A kezdő árak kialakulva még nincsenek. A kartell bizonyára a tavalyi kezdőárakon fog kísérleteket tenni a vásárlásokra. Arról azonban szó sem lehet, hogy a gazdák katasztrófális helyzetükben ezen alapon még csak tárgyalásokat is kezdhessenek. Tekintettel arra, hogy az idén heremagot tisztítatlanul is lehet exportálni, az idén el-esik a kartell számára a tisztítással járó költség. A heremagtermelők tavasszal akciót kezdtek, termésük értékesítése érdekében, ez azonban — sajnos — anyagiak hiányában eddig nem vezetett eredményre. Az értékesítés terén más irányban folytatott tárgyalások sem vezettek még eredményre. De a reményt nem adjuk fel arra, hogy a külfölddel közvetlen kapcsolatba lép-hessünk. A mai világgiazi árak mellett a heremag ára Erdélyben kb. 54—60 L. volna.

Ki a kontinens leggazdagabb földesura?

Egy német lap statisztikát állított össze arról, hogy a kontinensen kinek a tulajdonában van a legnagyobb birtoktömb. Eszerint a leggazdagabb földesur a kontinensen galantai herceg Eszterházy Pál, aki ma is 320 ezer hold föld boldog tulajdonosa. Ebből 222,241 hold Magyarországon van, 100 ezer hold a békeszerződés után átkerült Ausztriába, nem számítva azt a 16 ezer holdat, amelyet a szerb kormány „szelid kényszerítésére adott el Jugoszláviában áron alul”. A herceg évi 60 milliárd korona adót (144 millió lel) fizet. 180 községben terhelik kegyuri kötelességek a vagyont. 120 plébánia kegyura a herceg, ebből 73 osztrák területre esik, ezeket a plébániákat a herceg őrli be. Érdekes és nagyjelentőségű dolog hogy a békeszerződések határai megszűnnek az egyház erős szervezete előtt: Burgenlandban a magyar papot magyar főur nevezi ki. Eszterházy Pál herceg fontos kulturális és népjóléti feladatokat teljesít, egyik legfőbb híve a nagybirtok iparosításának. A herceg különben nemes eszményképe annak, hogy miként lehet a nagybirtokos hasznos támogatója népének, országának, az emberiségnek.

A tengeritermelés problémái Erdélyben.

Irta: Zathureczky Károly.

II.

1910 körül egyik budapesti gépkereskedő cég, mely kiváló amerikai tengeriművelő gépeket hozott forgalomba, — kiküldötte egyik igen ügyes emberét az amerikai tengeriművelés tanulmányozására. Az illető kiküldetésének kiválóan tett eleget s tollából egy nagyon tanulságos ismertetés jelent meg, a modern amerikai kukoricaművelésről, mely egyúttal a gépeknek kitűnő reklámul szolgált.

Nevezett nem elégedett meg ennyivel, de jelentős áldozat árán megvásárolta az Illinois államban rendezett kukoricakiállítás díjnyertes kukoricáját s azokat a gépekkel együtt importálta. Ezt az importált tengerit több nagy uradalomba adta ki a cég termelésre s az eredmény meglepő volt. Az uradalmak 80—100 mm. csöves termésről számoltak be. A leadott jelenlések lázba hozták a gazdákat s mindenki boldog volt, hogy kilónként 2 koronás árban hozzájuthatott e kiváló tengerihez. Magam is kísérleteztem vele s az eredmény a bánáti gazdaságomban tényleg 80 mázsa csöves tengeri volt. Ámde a termést csak november első felében tudtam betakarítani, akkor sem volt egész tőkéletes úgy, hogy a kezelése sok gondot okozott a száraz időjárás mellett is.

Ez gondolkozóba ejtett s figyelmeztettem a Köztelek utján a gazdákat arra a veszedelemre, mely a Champion illinois-láz révén érheti őket egy kedvezőtlen őszi időjárás alatt; s ajánlottam, hogy ebből a nagyhozamú, de későn érő fajtából ne vessenek 20—25 százalék-nál többet a gazdaságban, 75—80 százalékban vessék a meghonosodott fajtát annyival is inkább, mert ez után a tengeri után buzát nem vetnének. A baj hamarabb bekövetkezett, mint gondoltam. Az 1912. évben az esős ős megéretlenül találta az amerikai tengerit és a gazdák nem tudtak mit kezdeni azzal az óriás tömegű terméssel, mit sem elraktározni, sem kiszáritani, sem feleteni nem tudtak. Még leg-helyesebben az a gazdaság járt el, amelyik szárasól együtt feltépette és bezsompolyázta a termést.

Ezt a példát a fajta helyes megválasztása végett hoztam fel s ezért huztam alá a kipróbált, azaz aklimatizált fajtának a jelentőségét.

Cikkem elején érintettem a magválogatás helyes módját, mely első lépés a tengeri nemesítése felé is.

Említettem azt is, hogy az elparcellázott birtokok révén milyen nehézségekbe ütközik a nemesítés helyes keresztülvitele. Egyetlen mód az, ha körülöttünk lévő szomszédainknak ugyan-

„Gazdák” általános biztosító
Részv.-társ.-nál.

Székhelye: Arad. Aligazgatóságok: Kolozsvár, Temesvár. Vezérképviselőségek Arad, Brassó, Nagyvárad, Marosvásárhely, Déva, Dicsőszentmárton Gyulafehérvár, Nagyenyed, Szatmár és Nagyszeben. Elfogad tűz, élet, állat, betöréses lopás, baleset, szavatossági, szállítmány és úveg biztosításokat. — Egyesületi tagok külön kedvezményben részesülnek. Minden biztosítási ügyben részletes tájékoztatót nyújtanak a vezérképviselőségek és egyesületünk titkári hivatala

abból a fajrabból osztunk ki vetőmagot, hogy így a kereszteződéstől mentve legyünk.

Értesülésem szerint az E. G. E. őszre tengerikéllítást tervez, mely nagy jelentőséggel fog bírni a gazdáknak, mert az itt bemutatott anyag tanulmányozása után leszünk képesek megállapítani azon fajléteket, melyek Erdély egyes vidékein legnagyobb sikerrel termelhetők.

A Svéd Svalöfi Mágnesítő Intézetnél járva, Nilson professor a következő kijelentést tette előttünk, magyar gazdák előtt: „Egy növényt irgylek maguktól, a tengerit, azzal csodákat lehet művelni.“ Sokszor visszagondolok rá, különösen mikor az amerikaiak eredményeit olvasom, hol az évi kukoricakéllítés nemzeti ünnep számba megy, hol a díjnyertes dicsősége erkölcsiekben vetekszik egy diadalmas hadvezérével s anyagiakban megalapozottságot jelent.

Ahoz, hogy hálás növényé tegyük a tengerit, az E. G. E. az első lépést megtette akkor, mikor fajtakipróbálásra hívta fel a gazdákat. Ennek eredményét valószínűleg látni fogjuk a tervbe vett tengerikéllítésen s ugyancsak látni fogjuk s összehasonlíthatjuk az Erdélyben meghonosodott, vagyis jobban mondva elkorcsosodott tengerikkel.

Kívánatos, hogy minél nagyobb sullyal és nyomatékul döljön belé a gazdasági egyletek vezetősége a legracionálisabb tengeritermelési módok népszerűsítésébe, annál is inkább, mert a mi intelligens gazdaközönségünk hivatott arra, hogy épen az adott helyzetnél fogva gazdasági értelmiségének vezető szerepet biztosítson.

A regátnak vetőmaggal való ellátására gondolok most s már a fajléteket bemutató kiállítás is egyik eszköze lesz annak, hogy a törekvő gazdák anyagi eredményeket is biztosíthassanak maguknak.

A nemesítés a fentemlített okoknál fogva, ha nehézségekbe ütközik is, nem lehetetlen, mert a felköltött érdeklődés kapcsán önként kínálkozik a megoldás a tengeri tenyészkörletek létesítésével.

A nyájosztályozás jelentősége.

Irtia: Kovács Imre.

A gyapju szövőipari feldolgozásának különböző műveletei sokszor a technikai csodák látványát tárják elénk s ilyen formában meg is maradnak emlékezetünkben; a juhtenyésztés szempontjából azonban maradandó tanulságot tulajdonképpen csak a gyárban végbemenő osztályozás szolgáltat. Ennél látjuk, hogy egyugyanazon vidékről és azonos tenyészirányhoz tartozó nyájokról származó gyapjutételek osztályozásának eredményei mennyire elérnek egymástól. Az egyik tételnek igen jelentékeny része, — némelykor csaknem egész mennyisége — egyugyanazon minőségi osztályba (sorimentumba) kerül, másoknál viszont többfelé eloszlik. Élgszer látni azt is, hogy a gyapju jelentékeny része a finomabb gyártmányok készítésére alkalmas minőségi osztályokba sorolódik, más tételknél pedig ilyen rész alig akad és a gyári osztályozás csak a csekélyebb értékű minőségi osztályok mennyiségét szaporítja.

Azok a jelentékeny eltérések, amelyek a gyapju gyári osztályozásának eredményeinél mutatkoznak, közvele megnyilvánulnak az egyes tételek keresletében, mert az olyan gyapjut, amelynek szövőipari szempontból történt elbírálása kedvezőlen eredménnyel járt, szívesen mellőzik, ellenben keresve keresik azt, amelynek gyári osztályozása és ipari feldolgozása nem járt csalódásokkal.

Bár a gyári osztályozásnál sok olyan szempont is érvényesül, amelyek a nyájosztályozásnál nem vehetők ugyanolyan mértékben figyelembe, mindkét osztályozási eljárás azonos alap-

elvekből indul ki. Szóval megvan a lehetősége annak, hogy szakértő osztályozó a gyapju minőségét a szövőipar igényeinek megfelelően javítsa és ezzel keresletét elősegítse. De a nyájosztályozás a testnagyság és a testformák javítása, valamint a gyapju hozamának fokozása által is jelentékeny haladást biztosíthat és jövedelmezőbbé teszi a juhászatot.

A nyájosztályozásnál elsősorban arra kell törekednünk, hogy a gyapju egyneműsége minél tökéletesebbé váljék. Ezalatt nemcsak a finomság kiegyenlítetttségét kell értenünk, hanem a fűrsmagasságban és a fűrsterkezetben jelentkező eltérések lehető enyhítését. Ez teljesen kielégítő mértékben csak az állatok egyenkénti elbírálása (bonitálása), az ennek alapján végbemenő egyenkénti kosbeosztás és kézből való hágtás segítségével érhető el. A tenyésztés e legelőkételesebb módszerével azonban most nem kívánok foglalkozni, de szükségesnek tartom, hogy a tenyésztési eljárás egyszerűbb módjáról egyetmást elmondjak és ezzel a juhtenyésztők figyelmét a nyájosztályozás fontosságára felhívjam. A nyájosztályozás alapvető munkája tudvalevőleg abból áll, hogy a tenyésztés céljának figyelembevételével az anyaállományból testnagyság, testformák és a gyapju minőségének gondos elbírálása alapján kiválasztjuk az említett tulajdonságok tekintetében egymáshoz leginkább hasonló egyedeket. Az így képzett osztályok egyedei között fennálló hasonlóság mérve a nyájnak az osztályozás rendszeresítésének időpontjában fennálló minőségi állapotától függ. Ettől függ természetesen az alakítandó osztályok száma és minősége is, illetve az, hogy mely tulajdonságok dominálnak az egyes különválasztott osztályokban.

A létesítendő osztályok számára és minőségi jellegzésére nézve nem célszerű sablonokat felállítani. Erre nézve minden esetben csak a nyáj előzetes gondos megismerése adhat megbízható utmutatást. A gyakorlott szakember gyorsan tájékozódik, hogy melyek a kiküszöbölendő hibák, s hogy az osztályok létesítésénél mire kell legelőbb figyelmet fordítani. Az osztályok képzésére általános utmutatásként legfeljebb az szolgálhat, hogy a tenyésztési célnak leginkább megfelelő anyajuhokat magába foglaló osztály mellett még olyan osztályokat létesítsünk, amelyek az utódaikban könnyen megjavítható közepes minőségű egyedeket és a szembetűnő hibákkal bíró egyedeket külön-külön csoportokba egyesítik.

A mondottak kiegészítésére egy a gyakorlatból vett eset szolgáljon:

Egy fésűgyapjas nyáj anyaállományát a kívánt eredmény elérése céljából, 4 osztályba kellett sorolni. Az I. osztályba a testforma, testnagyság és a gyapju minősége tekintetében legjobban megfelelő kiváló anyajuhok kerülnek. A II. osztály főképpen azáltal tért el az I. osztálytól, hogy a gyapju kiegyenlítetttsége különösen a fűrsmagasság, de a finomság tekintetében sem volt teljesen kielégítő. A III. osztályra nézve jellegzetes volt a kisebb test és a normálisnál jóval rövidebb gyapju. A IV. osztályba a nyáj által szolgáltatott gyapju átlagos finomságánál lényegesen durvább gyapjas egyedek osztiáltak be.

Amint az osztályozásnál létesített osztályok fenti rövid jellegzéséből kiünik, főfeladatunk az volt, hogy a III. osztályba sorolt túlrövid gyapjas anyák ivadékaival ez a hiba enyhüljön és ezáltal a rövidgyapjas egyedek száma — mint a kifogásalan fésűgyapju termelését hátráltató tényező — mielőbb kiküszöböltsék; hasonló fontosságú volt, hogy a IV. osztályu anyák eldurvulásnak induló gyapját, finomító kosok felhasználásával, az ivadékokban annyira megjavítsuk, hogy a nyájról származó gyapju átlagos finomságához minél jobban közeledjék. Emellett természetesen az I. osztályu anyajuhok jó tulajdonságainak megtartását és a II. osztály hibáinak enyhítését is figyelembe kellett vennünk.

Az osztályozás eredménye az első osztályozástól számított harmadik évben mutatko-

zik kifejezetten, amikor tudniük az első osztályozás után származó ivadékok — harmadfűkorban — első ízben kerül beosztásra. Alábbi táblázat a harmadfű osztályozásának eredményt ilyen összehasonlításban tünteti fel.

A harmadfű beosztása	1922. évben		1925. évben		
	drb.	%	drb.	%	
I. osztályba	—	69	26.44	89	27.13
II. osztályba	—	52	19.93	134	40.85
III. osztályba	—	65	24.90	46	14.03
IV. osztályba	—	75	28.73	59	17.99
összesen:	—	261	100%	228	100%

Amint a táblázat adataiból kiünik, már az első osztályozásból származó ivadéknál lényegesen csökkent a III. és IV. osztály hátrányos tulajdonságaival bíró egyedek száma. Ez a nyáj minőségi javulásának számottevő jele, nemcsak e két osztálynak csökkenése folytán, hanem mert ezzel egyszersmind a II. osztály jelenlény számbeli gyarapodása járt.

Meg kell jegyeznem, miszerint az I. osztályba sorolt harmadfű százaléknak olyan csekély mérvű növekedését az okozta, hogy a szóbanforgó juhászatban az első osztályozás alkalmával törzsnyáj is létesült. A törzsnyáj ivadékaival — a már közleményem elején említett okból — fenti táblázatban nem szerepelnek, viszont a törzsnyáj létesítéséhez az I. osztály típusának megfelelő anyák legjavát használtuk fel. Az osztályozás megkezdése előtti időkből származó — 1922. évben beosztott — harmadfű között tehát a törzsnyáj kialakítására felhasznált kiváló anyák ivadékaival még szerepelnek, az 1925. évi harmadfű között azonban már nem. E körülmény figyelembevételével az I. osztályba sorolt harmadfű százalékos arányának némi növekedését is számottevő eredménynek kell tekintenünk.

A gyakorlatból még számos, a fentiekkel azonos adatokkal igazolhatnám, hogy mennyire „képlékeny“ állat a juh. Alig van az állattenyésztésnek még egy olyan ága, amelynél a gondos tenyésztői munka olyan gyorsan meghozná a kívánt eredményeket, mint a juhászatnál. Ennek ellenére aránylag csekély azoknak a juhászatoknak a száma, amelyek rendszeres, évről-évre végrehajtott nyájosztályozással igyekeznek nyájuk teljesítőképeségét fokozni, de viszont ismét sűrűn hallatszik panasz a juhászat elégtelen jövedelmezősége miatt.

A jövedelmezőség fokozása azonban nem válik lehetővé anélkül, hogy a juhászat szolgáltatásainak minőségi és mennyiségi javulását minden módon elő ne segítsük.

A nyájosztályozás olyan hathatós tényezője a nyáj minőségi javulásának, amelyet nem szabadna egy juhásznak sem mellőznie.

A sorbatrágyázó vetőgépek előnye.

A háboru előtt megismertünk egy vetőgépet, amely a vetéssel egyidejűleg műtrágyát is fektet a sorba. Akkoriban e vetőgép használata még nem igen terjedt el, az utóbbi években azonban azt tapasztaljuk, hogy a nagygazdaságok s különösen a bérgazdaságok már csaknem mindenütt ezen vetőgéppel dolgoznak s minden magot ezzel a vetőgéppel juttatnak a talajba.

Az ilyen sorbatrágyázó vetőgépnek számos előnye van. Előnyei közé tartozik, hogy kevesebb műtrágyát kell alkalmaznunk, hogy ugyanolyan terméstöbbletet érjünk el, mint a szórva-trágyázásnál. Míg szórva rendszerint 150—200 kg. szuperfoszfátot alkalmazunk kat. holdanként, addig sorbatrágyázásnál ugyanazon hatást érjük el 80—120 kg. szuperfoszfáttal is. Meg-

takarítjuk a kiszórás s a szórva alkalmazott műtrágya bemunkálási költségeit is.

Igaz ugyan, hogy sorbatrágyázás esetén a műtrágya utóhatásáról le kell mondanunk, viszont azonban kevesebb tökének fekszik a műtrágyában, amely a mai magas kamatviszonyok mellett szintén számottevő dolog. Az elért terméstartalom, feleannyi műtrágyával, mindig nagyobb, mint a kétszerannyi, szórva alkalmazott műtrágyával. Ha azután ezen terméstartomlatot 100 kg. műtrágyára számítjuk át, akkor arra az eredményre jutunk, hogy míg 100 kg. szórva alkalmazott műtrágyánál a terméstartalom átlaga 145 kg., addig sorbatrágyázva 340 kg.

Nem lehet tehát elég melegen ajánlani a gazdáknak, hogy amennyiben új vetőgépre van szükségük, ilyen sorbatrágyázó vetőgépet szerezzenek be, amellyel azután minden magot vessenek sorbatrágyázva s amennyiben a gépet jól ki tudják használni, meg fognak győződni arról, hogy már az első év többtermeléséből s az elért megtakarításokból megtérül a vetőgép ára. Ilyen vetőgépeket most már nemcsak a nagygazdaságok, de némely helyen a kisgazdák is használnak s annak terméstartomlatával a legnagyobb mértékben meg vannak elégedve.

Ehez egyszerű táblázat használandó u m.

0·x = 0·1; ekkor	$\frac{1+2(0·x)}{3} = \frac{1·2}{3} = 0·4$	része
0·x = 0·2; ekkor	$\frac{1+2(0·2)}{3} = \frac{1·4}{3} = 0·47$	
0·x = 0·3	$\frac{1+2(0·3)}{3} = \frac{1·6}{3} = 0·53$	
0·x = 0·4		= 0·6
0·x = 0·5 akkor	$\frac{1+2(0·5)}{3} = \frac{1+1}{3} = \frac{2}{3} = 0·67$	
0·x = 0·6		0·73
0·x = 0·7	$\frac{1+2(0·7)}{3} = \frac{2·4}{3} =$	0·8
0·x = 0·8		0·87
0·x = 0·9		0·93
	= 1·6	1·0

Alkalmazása: az alsó átmérőt a tőterpedék felett közvetlenül megmérjük s egészen a törzs használható részének hosszát (M) méterben megbecsüljük s ugyanennek a hosszúságnak felső pontján megállapítjuk szemmértékkel, hogy a felső átmérő, az alsó átmérőnek hány tized részét képezi. Otthon köböző hengertáblával igen könnyen kiszámíthatjuk a köbtartalmat. P. o. alsó átmérő 0·2 m; magassága (M) 17 méter, a felső átmérő az alsónak 0·4 részével egyenlőre becsültetett (azaz 0·x = 0·4). Ily adatok mellett: köbtartalom = $5·132 \times 0·6 = 3·0792 \text{ m}^3$.

Vegyes közlemények.

Kérjük T. Tagjainkat, hogy hátrálékos tagdíjaikat egyesületünk címére minden külön felszólítás bevétele nélkül beküldeni sziveskedjenek.

Az erdélyi református egyházkerület közgyűlése. A múlt héten zajlott le az erdélyi reformátusok közgyűlése, amely sok nagyjelentőségű kérdést tárgyalt és intézett el. Így többek között foglalkozott a lelkészképzés reformjával is, amely kérdés élénk és termékeny vitát váltott ki. Hozzászóltak a kérdéshez Szász István E. G. E. alelnöke, Sándor József és Eöry István. Az indítványok meggyeztek abban, hogy a lelkészképzés keretében a mezőgazdasági szakoktatás legfontosabb kérdéseinek helyet kívántak. Miután a mezőgazdasági szakoktatás egész kérdésének elhelyezése a lelkészképzésnél nagy akadályokba ütközik, Szász István indítványozta, hogy az ifjú lelkészek részére tétessék legalább kötelezővé a továbbiakig az összes mezőgazdasági törvények ismerete és a gazdákörök szervezése és vezetése tekintetében lehetőleg minél behatóbban tájékoztatassanak. A közgyűlés a kérdés megfelelő megoldására bizottságot küldött ki.

Megengedik az utánvételezést a román-osztrák közvetlen teheráruforgalomban. Arról nyerünk hírt, hogy folyó hó 15. től kezdve a román-osztrák teheráruforgalomban engedélyezni fogják az áruk utánvételezését és előlegezését, utóbbit rendszeren a speditőr javára.

Az ideai cukorrépa-termelés és a répa-árak. A cukorrépa-területek állandó növekedése az évek folyamán azt eredményezte, hogy Románia kiviteli állam lett. A kivitelre kerülő cukrot a gyárak kb. féláron tudják értékesíteni, ezért keresztül vitték az ármezgálpító bizottságban azt, hogy ha a termés olyan nagy volna az idén, hogy annak jelentékeny részét külföldön kellene értékesíteni, az esetben a répaárak aránylagosan csökkennének. Ha a tavalyi termést érnek el mennyiségileg, úgy körülbelül 100—115 lejes répaárakra számíthatnánk. A kilátások azonban olyan rosszak, hogy átlag 80 mázsás termésnél nagyobb termésre nem számíthatunk. Kisebbség esetén tehát a fentiekhez magasabb árakat kellene elérni. Az időjárás eddig a répa mennyiségre nézve kedvezőtlen volt és ha az ősz is száraz és meleg lesz, akkor a minősége kiváló lesz és e címen is igényelhetik a termelők a nagyobb árakat.

Kisállatkiállítás Brassóban. Az Első Erd. Kisállattenyésztő Egylet Brassó, a Mezőgazdasági kiállítással egyidejűleg f. év szeptember 10. és 11.-én a Tránengrube kerthelyiségében, Kut-uca 9. sz. postagalambrepülőversenyyel egybekötött nagyarányú kisállatkiállítást rendez. Kiállításra kerülnek a múlt évben behozott fajbaromfitörzs ivadéka, galambok, házinyulak s. h. Minden tenyésztőnek alkalma nyílik tenyésztését felírásítani, kezdőknek pedig fajtisza baromfiakat beszerezni. Kiosztásra kerülnek diszoklevelek, elismerőlevelek, a vándordíj az erdélyi fehérkopasznyaku baromfiak, — és az alapítványi díj a sárga orpington baromfiak részére, a meghatározott különfeltételek szerint. Bejelentések legkésőbb augusztus 31.-ig terjeszthetők be az egylet irodájába: Virágsor 12. sz. alá, ahol kívánatra bejelentő lapok és a kiállítással összefüggő mindennemű felvilágosítás is nyerhető.

Emelkedik a nemesített vetőmagvak iránti kereslet. Örömmel állapítjuk meg a „Sámánja” magnemesítő Rt. hozzánk intézett

Uj faköböző képletek.

Ismerteti:

zsarolyáni Márton Sándor ny. áll. erdőtanácsos.

Uj faköböző két képletet ismertetek. Gyakorlatlan kísérőként írok le fekvő és álló fatörzsre. Jelzéseim következők:

K_h = henger köbtartalma.

K_{ek} = egész egyenes kup köbtartalma.

K_{csek} = csonka egyenes kup köbtartalma.

μ = az egész kup magassága.

M = csonka kup magassága.

m = levágott kup magassága.

D = a kup alsó átmérője.

d = a csonkakup felső átmérője, mely egyúttal a levágott kuprés alapjának átmérője.

$$K_h = A_\mu = \frac{D^2 \mu \pi}{4}; K_{csek} = K_{ek} - k = \frac{\pi D^4 \mu}{12} - \frac{d^2 \pi m}{12} = \frac{\pi}{12} [D^2 \mu - d^2 m]$$

Mint ahogy $\mu = M + m$ és $(M + m) : m = D : d$,

tehát $mD = (M + m)d$ és $m = \frac{dM}{D-d}$; ezt behelyettesítve $K_{csek} = \frac{\pi}{12} [D^2(M + m) - d^2 \frac{dM}{D-d}]$;

$$K_{csek} = \frac{\pi}{12} [D^2 M + \frac{dM}{D-d} (D^2 - d^2)] = \frac{\pi}{12} M [D^2 + \frac{D^2 - d^2}{D-d} d]$$

Mivel $D^2 - d^2 = D^2 + dD - dD - d^2 = (D + d)(D - d)$

tehát $K_{csek} = \frac{\pi}{12} M [D^2 + \frac{(D+d)(D-d)}{D-d} d] =$

$$= \frac{\pi}{12} M [D^2 + (D+d)d]$$

E képlet döntött fáknál jól alkalmazható. Álló fák köbözésénél következő képlet ajánlható:

$$K_{csek} = K_h - \frac{2}{3} K_h + \frac{2}{3} K_h (0·x) = K_h \frac{(1 + 2(0·x))}{3}$$

Itt 0·x azt jelenti, hogy a felső átmérő az alsó átmérőnek (melyet megmérünk) 0·x (valahányad) tizedrésze.

Kisebb szakközlemények.

Az öntözés hiányát részben pótolhatjuk a gyakori feltalajlázítással, a sekély kapálással is. Nemcsak akkor kell kapálni, amikor a gyom felverte az ágyásokat, táblákat, hanem minél gyakrabban és különösen nagyobb esők után azért, hogy a föld cserepeségét és a talaj hajszálcövességét megszüntessük, miáltal a talajnedvesség nem képes olyan gyorsan elpárologni. Sokat segíthetünk még az öntözés hiányán azáltal is, hogy a talaj felszínét a növények alatt és között apró szalmával, töreklével vagy száraz szalmás trágyával két ujjnyi vastagon meghintjük, beárnyékoljuk. Ezáltal a talaj egyenetlen melegedését és a talajviz elpárolgását is lényegesen korlátozzuk.

A ribizli metszése. A ribizli nyári metszésével ezideig nem foglalkoztak. Winter közli, hogy a metszésével végzett többéves kísérletei igen kedvező eredményre vezettek. Eljárása a következő: A ribizli zöld hajtásait virágzás után mintegy 10 cm. hosszúságra vissza kell csipni. Ezáltal sok új oldalhajtás fejlődik, mely hajtások a következő esztendőben mind termést hoznak. A visszacsipésnek még az az előnye is megvan, hogy a termés igen nagyra fejlődik ki. A különbség felülről a metszett és a nem metszett tövek közt, a gyümölcs nagysága és mennyisége tekintetében. Ajánljuk olvasóinknak, hogy ezt az eljárást kísérletképpen néhány bokron próbálják ki, figyeljük meg annak hatását és szívesen vesszük, hogy az eredményről annak idején értesítést küldenek, hogy tapasztalataikat a köz javára értékesíthessük.

Olcsó légyfogó az istállóban. A következő recept szerint összeállított légyfogóval tetemes mennyiségű légy fogható ki az istállókban. Vesszünk 31% (pld. 5 dkg.) repceolajat és 69% (azaz 11 dkg.) gyantát s ezeket folytonos kavarással közösen összefoizzuk vígyázva, hogy az edény falához ne égjen. Az így előállított keveréket falécekből összeállított hengerre, vagy más alkalmas tárgyra kenjük s az istállóban felfüggesszük. Időnként a fogóra rakodott legyeket le kell kaparni vas kaparóval s a hengert újból kenni.

leveléből, hogy idej nemesített buzavetőmag termését már június végével eladta. Ebből azt látjuk, hogy a gazdák egyre jobban érdeklődnek a nemesített vetőmagvak iránt. Tekintettel a nagy keresletre, célszerű lesz, hogy a gazdák jövőben már június végéig előjegyezzeik a Sámánjánál vetőmagszükségletüket. Nemesített vetőmag és utántermelés azonban még mindig beszerezhető több nemesítőnél és utántermelő gazdaságban. Érdeklődőknek egyesületünk készsége ad felvilágosítást.

Román telepítések Arad megyében. A földreform kapcsán Irtos arad megyei községben nagy román telepítéseket végeztek. A telepések nagy többsége a Magyarországból visszakerült román emberekből telt ki, akiket az állam azon kiünteitő kedvezményben részesített, hogy virágzó telepeket létesített számukra. E területeket természetesen nem vásárlás, hanem kiséjaitás, illetőleg az agrárörvény végrehajtása útján szerezte az állam. Az elmúlt héten aztán a vármegyei prefektus, alispán és a vármegyei agrárbizottság elnöke kiszároltak Irtos községbe s ünnepélyes keretek között birtokba helyezték a telepéseket. Megállapíthatjuk, hogy telepek létesítése románok számára Arad megyében s az erre a célra történő kiséjaitások elsősorban az elrománosító politika leplezeten megnyilvánulásai s csak azután földbirtokpolitikai ténykedések.

Tengeriosztás Erdély és Bánát inséges vidékein. *Tatarescu* miniszter erdélyi körúja alkalmával tanácskozásra hívta és felszólitotta Kolozs-, Arad-, Tordaaranyos-, Alsófehér- és Hunyad megye prefektusait, hogy tegyenek jelentést a gazdasági helyzetről és az inségben levő lakosság szükségletéről. A prefektusok jelentése után a miniszter kijelentette, hogy a kormány fog gondoskodni a lakosság gabona-szükségletéről. Kolozsmegye lakossága 32 wágon tengerit fog kapni kedvezményes árrban a lerakó állomásról 600 leiért. A szétosztást a járásokban egy-egy bizottság végzi.

Gazdasági cseléd keresés. Lapunk egyik közelebbi számában beszámoltunk arról az ajánlatról, amellyel egyik tordai földbirtokos tagtársunk egy inségbe jutott székely család becsületes elhelyezését tette lehetővé gazdaságában. A kedvezőtlen gazdasági év által kétszeresen sújtott székely falvak lakosságának magunk kell, hogy segítségére menjünk, mert a kormány egyáltalában nem tesz semmit a székely nép kivándorlásának csökkentésére. Ujabbán arról értesülünk, hogy Brassó megyében mezőgazdasági munkásiány van. A gróf *Mikes* gazdaság Bodolán egyesületünk úján keres őszire 4 bérest és 2 kocsiszt megfelelő feltételek mellett, amelyek megtudhatók a gazdaság intézőjénél, Szabó Ferencnél Bodolán (Budila, Brassó-m.)

P I A C

Az élőállatpiacon a jó marháért egyre nagyobb árat fizettek a vásárokon, gyenge marhát csak igen olcsón lehet eladni. Vágómarháért (külföldre) fizettek 20—23 lejt kg.-kent élősúlyban, exportókkörért 22—24 lejt, jármassókkörért 21—22 lejt, beállítsni való ökkörért 18 lejt, növendékmarháért páronként 8000 lejt. Borjuért Bukarestnek 20 L. Sertés kg.-ja 28.30 lejt.

Gabonapiac. A buza ára némi ingadozás után ismét szilárdul. A kukorica áraban az emelkedő irány tartósnak ígérkezik. Áru kevés van. Árak métermázsánként a feladó állomásról:

	Erdélyben	Bánátban
Buza	720—740	700—720
Rozs	630—650	630—650
Takarmányárpa	540—560	540—560
Sórárpa	620—680	620—680
Zab	480	460—470
Tengerl.	580—600	580—600

Az E. G. E. kiadásában megjelent könyvek és egyéb nyomtatványok árjegyzéke.

1. ár, ha a füzetet személyesen veszi meg;
 2. ár, ha a füzet árát előzetesen beküldi és egyszerű postal küldés mellett, a füzet megérkezéséért felelősséget nem vállalunk.
 3. ár, ha a füzet árát előzetesen beküldi ajánlott és felelős postal küldéssel.
 4. ár, ha a füzetet utánvétellel küldjük meg.
- Megrendelések azok értékével együtt az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári hivatala (Cluj—Kolozsvár, Str. Andrei Mureşan 10.) címére küldendők. Öt példányon ellüll füzetmegrendelés esetén 25 százalék engedmény.

	Lel		
1. Réti János. A trágyáról, a trágyázásról	5	8	18 24
2. Gáspár J.: A kaszálók és legelők ápolása	20	23	33 39
3. Virág Elek: Sertésenyésztés és hizlalása	20	23	33 39
4. Tormay Béla. A borjúk fölneveléséről	5	8	18 24
6. Hauer Géza. A fejőstehénről	5	8	18 24
7. Hensch Árpád. A szántás-vetésről	5	8	18 24
12. Riltter G. A házlkert	30	33	43 49
17. Ásványi Lajos. A vörös löhere természetéről	8	11	21 27
19. Herényi: A nyerstakarmányok eltevése	5	8	18 24
20. K. Vörös S. A gazdaságok berendezéséről	5	8	18 24
21. Marx Ferenc. A kosárfűz termelése	5	8	18 24
22. Kovácsy B. Házi állataink takarmányozása	5	8	18 24
30. Nemes István: Az öntözés	5	8	18 24
36. Jakab L. Állataink egészségének gondozása	10	13	23 29
38. Cserháti S. A gyomok kártékonyasága	5	8	18 24
43. Ikafalvi. Szőlőművelésről	5	8	18 24
46. L'Hullier I. A káposzta-félék természetéről	5	8	18 24
47. Dr. Balntner F. A mezőgazd. szesgyárak	5	8	18 24
48. Dr. Nagy E. A cukorrépa termelése	40	43	53 59
52. Dr. Barna. A kenyéradó növények elenséget	10	13	23 29
56. Dr. Cséer Lajos: Kalauz a falusi gazdasági társadalomtudományban	10	13	23 29
57. Szász Ferenc. Tejgazdaság. Sajt készítés	15	18	28 34
58. Jászberényi András. Tejgazdaság, vajkészítés	15	18	28 34
59. Cséer Gyula. Az utak és terek fásítása	5	8	18 24
60. Dr. Szentkirályi A. Erdély juhai és juhnyésztése	40	43	53 59
61. Dr. Péter B. A gyógynövénytermesztés	10	13	23 29
Dr. Nagy E. A gazdakörök szervezéséről	10	13	23 29
Hágtatási jegyzék darabja	5	8	18 24
Hágtatási és borjazási jegyzék darabja	5	8	18 24
Törzskönyvelési lap tehenek és bikák részére	5	8	18 24
Próbafejési napló darabja	5	8	18 24
Napszámjegyzék 100 oldalas	20	23	33 39
Napszámjegyzék 50 oldalas	15	18	28 34
Napszámjegyzék 16 oldalas	5	8	18 24
Szegődménylevél darabja	3	6	16 22
Gazdakör alapszabályminta drbja	5	8	18 24
Mezőgazd. kamarákról szóló törvény	10	13	23 29
Az állattenyésztésről szóló törvény	10	13	23 29
Dr. Szentkirályi Akos „Erdély szarvasmarha-tenyésztésének dolga”	15	18	28 34
Utasítás a községi legelők kezelésére és kihasználására nézve	10	13	23 29

APRÓHIRDETÉSEK.

APRÓHIRDETÉSEK ÁRA; szavanként 4 lel. Vastag betűkkel szedett szavak kétszeres áron számíttatnak. Legkisebb apróhirdetés díja 40 lel.

Eladó Hatvani nemesített buzavetőmag számos falvi gazdaságunkból. Ára vevő zsákjában ab Cluj állomás 100 kilónként 1200 lel. Megrendelések az összeg és zsákok előzetes beküldése mellett — míg a készlet tart, — a megrendelések sorrendjében eszközöltetnek. A szállítást azonnal kezdetét veszi.

Bognár és Szántó r. t. Cluj-Kolozsvár. 61

Eladó 60 hl. 13 malldgandos Furmint, Leányka, Rizling, Tramlnt vegyes bor, 1924—26. évi termés. Cím: Simon Antal, Badeni, jud. Turda. 66.

Eladó méhészet. Cluj, Strada Grigorescu 46 65.

MEZŐGAZDÁK!

Aki ment akar maradni károsdástól, az csávazza mindennemű vetőmagját a német gyártmányu

USPULUN-UNIVERSAL

páccal
(azelőtt TILLANTIN nedves pác) vagy

TILLANTIN

száraz páccal.

Ezek a szerek, amelleit, hogy elpusztílják az üszög sporáit, még a csiraképessegre is előmozdítólág hatnak, gyorsabb csirázást és erőteljesebb fejlődést biztosítanak.

Kaphatók minden mezőgazdasági szövetkezetnél és a szakmabell üzletben vagy alábbi cégnél:

„ROMANIL” A. G.
Timsoara, I. Bánáti palota.

Minden modern gazdaságban a

szuperfoszfát-

mütrágya

nélkülözhetetlen. 150 kg. kiszórásával holdanként 200—300 kg. termésmöbblet érhető el.

„MÁRÁSESTI”

Societate Anonimă Română pentru Industrii Chimice Bucuresti, Str. Cămpineanu 4. 54

Odvosi 3 számú őszi buza

eredeti, nemesített, bőven termő, a rozsdának és megdőlésnek kiválóan ellentálló, jó lisztet adó vörös-kalászu buza-fajta.

Megrendelhető a nemesítő

dr. Konopi Kálmán gazdaságában

Odvoson, u. p. Conop, Arad-megye

Szállíthat a gazdaság ezenkívül kipróbálásra 1—2 mázsát uj kitenyésztést 37. számú fehérkalászu hibrid buzájából is.

Sürgösen eladó!

Unikum Drill 17 soros vetőgép, Clayton-Schuttlewort lógereblye, Rieger-backer-rost, nagy kazalponyva, Almazuzó malom és prés mind teljesen újak.

ÁRÓS IMRE-féle

szabadalmazott

THERMOS-jégszekrények

Előnyös árak.

Babós és Társai fióküzlet,

Cluj—Kolozsvár, Galamb-u. 1. Telefon: 341-536, 60